

9
101

SZIGORUAN BIZALMAS

J e g y z ő k ö n y v

a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének 1958. május 9-én
du. 16 órakor tartott V.sz. üléséről.

Jelen voltak: Rusznyák István elnök, Fogarasi Béla és Ligeti Lajos alelnökök, Hevesi Gyula és Major Máté akadémiai titkárok.

Erdey-Gruz Tibor, Lukács György, Molnár Erik, Novobátczy Károly választott elnökségi tagok,

Sötér István, Hajós György, Somos András, Geleji Sándor, Erdey László osztálytitkárok, Babics Antal akadémikus, az V. Osztály titkárának helyettese, Straub F. Brunó akadémikus, csoporttitkár h. Manninger Rezső, Maucha Rezső, Schulek Elemér, az Elnökség tiszteletbeli tagjai.

Meghivott valamennyi napirendi ponthoz: Csürös Zoltán akadémikus, a KFB titkára, Trencsényi-Waldapfel Imre akadémikus, a Magyar Tudomány főszerkesztője, Tőkés Ottó, az Elnökségi Titkárság vezetője, Antal Jánosné, az Elnökségi Titkárság munkatársa.

Meghivott 2./ napirendi ponthoz: Geszti P. Ottó, a Műszaki Tudományok Osztályának szaktitkára,

3./ napirendi ponthoz: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója és Erdélyi Elekne, a KFB előadója.

Külföldön tartózkodnak: Erdei Ferenc főtitkár, Bognár Géza akadémiai titkár, Szabó Imre és Törő Imre osztálytitkárok, Veró József az Elnökség tiszteletbeli tagja.

Kimentette magát: Gombás Pál alelnök, Gömöri Pál osztálytitkár, Mihailich Gyözö, az Elnökség tiszteletbeli tagja.

- . . . -

N a p i r e n d :

1./ Beszámoló a mult ülés határozatainak végrehajtásáról és az Akadémia munkájáról a mult ülés óta eltelt időszakban.

Előadó: Major Máté akadémiai titkár.

2./ A Műszaki Tudományok Osztálya beszámolója.

Előadó: Geleji Sándor osztálytitkár.

3./ A Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság előterjesztései:

- a./ Jelentés a KFB 1957 évi munkájáról, valamint a könyv-és folyóiratkiadás problémáiról.
- b./ Beszámoló az Akadémia 1957 évi könyv-és folyóiratkiadási tevékenységéről.
- c./ Előterjesztés szerzői szerződések felbontására.
- d./ Javaslat új művek kiadására.

Előadó: Csűrös Zoltán akadémikus, a KFB titkára.

4./ Akadémiai díjak és jutalmak rendszere.

Előadó: Major Máté akadémiai titkár.

5./ Javaslat az akadémiai tanulmányutak elosztására.

6./ Egyebek:

Miskolczy Dezső és Raman Chandraschhara Venhata akadémiai tagságának rendezése.

- . - . -

Rusznay István elnök üdvözli az Elnökség megjelent tagjait és az ülést megnyitja.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Ligeti Lajos alelnököt és Geleji Sándor osztálytitkárt.

Napirend előtt bejelenti, hogy Erdei Ferenc főtitkár Kinába utazott a két Akadémia közötti egyezmény megkötése céljából, Bognár Géza főtitkár helyettes pedig Hollandiába, a Holland Tudományos Akadémia jubileumi ünnepségén képviseli a Magyar Tudományos Akadémiát. A főtitkárt Major Máté akadémiai titkár helyettesíti.

Rusznay István elnök a 4./ és 5./ pontot kellő előkészítés hiányában leveszi a napirendről.

- . - . -

I.

Beszámoló a múlt ülés határozatainak végrehajtásáról és az Akadémia munkájáról a múlt ülés óta eltelt időszakban.

Major Máté akadémiai titkár, a főtitkár helyettese bejelenti, hogy az Akadémia Hivatalát súlyos veszteség érte a II. Osztály szaktitkárának, Fejér Klárának halálával, aki éveken át eredményes tudományos vezető munkát fejtett ki és egyike volt a legodaadóbb munkatársaknak.

Elnökség tagjai egy perc néma felállással adóztak Fejér Klára szaktitkár emlékének.

- a./ A május 11-én megtartott elnökségi ülés határozatának megfelelően a Szovjet Párt-és Kormányküldöttség tiszteletére rendezett ünnepi ülés anyaga még május hó folyamán megjelenik.
- b./ A Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság működési szabályzata az Elnökség által jóváhagyott módosítások figyelmenbe vételével a legközelebbi Akadémiai Közlönyben megjelenik.
- c./ Főtitkár felszólította a tudományos osztályokat, hogy tegyenek javaslatot a Nemzetközi Kapcsolatok Osztályának arra vonatkozólag hogy mely nemzetközi tudományos szervezetben való részvételünk kívánatos és milyen további kapcsolatok kiépítése szükséges.
- d./ Major Máté akadémiai titkár tájékoztatja az Elnökség tagjait arról, hogy az Elnökségi Kollégium már többször foglalkozott a Nagy Magyar Enciklopédia szerkesztőségi munkálatai szüneteltetésének kérdésével. Az Akadémia elnöke e kérdés vizsgálatára bizottságot küldött ki. A bizottság jelentése is alátámasztotta, hogy sem gazdaságilag, sem felkészültségben nem tartunk ott, hogy egy 25 kötetes Nagy Magyar Enciklopédiát adjunk ki. A bizottság javasolja az előkészületben lévő kétkötetes Kis Lexikon előkészítő munkálatainak meggyorsítását úgy, hogy az legkésőbb 1960-ban megjelenhessenek. A Nagy Magyar Enciklopédia számára eddig összegyűjtött anyagok felhasználásra kerülnek az Akadémia által kiadásra kerülő szaklexikonoknál.
A Nagy Magyar Enciklopédia szerkesztőségének önállóságát szűk elnökség megszüntette és a szerkesztőséget az Akadémiai Kiadó osztályaként szervezte meg. A szerkesztés felett az ellenőrzést egy héttagú Lexikon Szerkesztési Bizottság fogja ellátni, melynek tagjaiul felkérték: Hevesi Gyula akadémiai titkárt, Csürös Zoltán, Rényi Alfréd, Straub F. Brunó akadémikusokat, Surányi János, Waldapfel József akadémiai levelező tagokat és Szamuely Tibor kandidátust.
A Nagy Magyar Enciklopédia munkálatainak szüneteltetéséről az Akadémia elnöke a Szerkesztő Bizottság tagjait értesíteni fogja.
- e./ 1958. április 1-től sor került a kutatói és vezető műszaki körökben foglalkoztatott dolgozók bérrendezésére. A bérkorrekció végrehajtására folyósított összeget az Elnökségi Kollégium az osztályok között szétosztotta.
- f./ Sikerült a külföldön megjelenő művek szerzői honoráriumából a Szerzői Jogvédő Hivatal által levonásra kerülő illetéket csökkenteni. Az 1958. március 31. után befolyó honoráriumokból a Szerzői Jogvédő Hivatal az eddigi 10 % helyett csak 6 % illetéket vonhat le.
- g./ Az Akadémia a Közalkalmazottak Szakszervezetével közösen május 6-án Békenagygyűlést tartott. A Békenagygyűlés résztvevői határozati javaslatot fogadtak el, melyben tiltakoztak az atomfegyver kísérletek ellen, követelték a négyhatalmi értekezlet összehívását és táviratilag tiltakoztak az iráni kormánynál Koszrov Ruzbeh perzsa szabadságharcos kivégzése ellen.

- h./ Major Máté akadémiai titkár a továbbiakban bejelenti, hogy az Akadémia Szocialis Bizottsága javaslatot tett a Németvölgyi uti hat lakás elosztására.
- i./ Az Akadémia Elnöksége lehetővé tette, hogy tagjai két társasutazásban vegyenek részt: Földközi tengeri utazásban és a Brüsszeli Világkiállításra.

H a t á r o z a t :

Elnökség a beszámolót tudomásul veszi azzal, hogy a hététagú Lexikon Szerkesztési Bizottság a társadalomtudományok még egy képviselőjével ki- egészítendő.

Felelős: Rusznyák István elnök.

II.

A Műszaki Tudományok Osztálya beszámolója.

Geleji Sándor osztálytitkár Elnökség elé terjeszti a Műszaki Tudományok Osztálya működéséről szóló beszámolót.

Hevesi Gyula akadémiai titkár: A beszámoló arról tanuskodik, hogy jelentősen haladt a Műszaki Tudományok Osztályának munkája a műszaki kutatóbázis fejlesztése terén. Komoly eredményeket értek el a Műszaki Egyetemen a munkaközösségekben való összefogással.

Hiányolja, hogy ezzel a fejlődéssel egyidejűleg szűkült az Osztálynak a kapcsolata a szocialista népgazdasági feladatokkal, az iparral. Teljesen kiesik az Osztály hatásköréből az ipari kutatás egész területe. Az Osztály látókörét ki kell terjeszteni a kutatóintézetek egész körére.

Hevesi Gyula akadémiai titkár úgy véli, hogy az Akadémia Elnökségének konolyan meg kellene vizsgálni, melyek azok a legszükségesebb feltételek, amelyek az ipar és a népgazdasággal való szorosabb kapcsolat létrehozása érdekében feltétlenül megvalósítandók.

Hevesi akadémiai titkár tájékoztatja az Elnökséget arról, hogy a kormányzat mellett egy új szervet hoznak létre, az Országos Műszaki Tudományos Tanácsot. Az Osztály legközelebbi fontos feladatául jelöli meg az Országos Műszaki Tudományos Tanáccsal való együttn működés módjának kidolgozását és egyidejűleg elhatárolni az Akadémia Műszaki Tudományok Osztályának munkaterületét és felelősségét.

Lukács György elnökségi tag kifejti, hogy az utóbbi időben intézményes formát nyert a műszaki tudományos kutatás a műszaki praxis mellett.

A beszámolóból érezhető, hogy vannak az osztálynak problémái, amelyeket úgy látszik, hogy csak adminisztratív síkon tárgyaltak meg. A műszaki tudomány igazi, alapvető problémáit az osztályon belül meg kellett volna vitatni és Elnökség elé hozni, hogy az Elnökség bizonyos módszertani kérdésekhez hozzá tudjon szólni.

Fogarasi Béla alelnök felveti,

- a./ hogy a Műszaki Tudományok Osztálya egyes tagjai arról panaszkodnak, hogy az Akadémia műszaki körökben nem elég népszerű. Ezzel a kérdéssel akadémiai vonalon foglalkozni kell.
- b./ A beszámolóhoz csatolt függelék, amely a műszaki tudomány terén elért eredményekről szól, megállapításaiban helyes, de nem ad összefüggő képet. Ebből nem lehet megállapítani, hogy az Osztály teljesítő-e feladatát vagy sem.
Javasolja, hogy időnként adjon tájékoztatót az Osztály a munkájáról az Osztályközleményekben vagy a Magyar Tudományban.
- c./ Az Osztály munkássága ideológiai téren nagyon gyenge, ezen is feltétlenül javítani kell.

Rusznyák István elnök hiányolja, hogy az Osztály a jelentésben nem tárta fel, melyek azok a tudományos és tudománypolitikai általános problémák, amelyekben az Elnökségnek állást kellett volna foglalnia, hogy ezzel a műszaki tudományokat az eddiginél jobban segítse. Hangsúlyozza, hogy az alap kutatások helyzete javult, de ez a javulás még mindig nem elég. Az alap kutatások bázisát a műszaki tudományokban még igen jelentősen ki kell építeni.

A jelentés beszél az ellenforradalom hatásáról. Ebben a részben meg kellett volna említeni az Osztály tagjának, Kántás Károly lev.tagnak disszidálását.

Ratkovszky Ferenc akadémikus négy év óta nem tartotta meg rendes tagsági székfoglalóját. Az Osztály tennivalóját ebben a kérdésben is tartalmaznia kellett volna a jelentésnek.

Rusznyák István elnök a beszámolóhoz még a következő megjegyzéseket teszi:

- a./ A jelentés 2. oldalának 3. sorában a fogalmazás nem megfelelő, mert ez tulbecsülése az alkotó mérnöknek.
- b./ A 3. oldal utolsó bekezdésében, ahol a tudományos fokozatok odaítéléséről van szó a fogalmazás nem egész helyes. Ugy néz ki, hogy az Osztály csak szakmai követelményeket támaszt és politikai követelményeket nem.
- c./ A 4. oldal alulról 7. sorában, ahol a bizottságok szerepéről van szó, a megállapítás nem helyes.
- d./ A 6. oldal 2. bekezdésében foglalkozik a jelentés a Méréstechnikai és Műszerügyi Intézettel. Itt meg kell állapítani, hogy az Osztály annak idején nem foglalkozott megfelelően az intézettel.

Geleji Sándor osztálytitkár válaszában hangsúlyozza, hogy a magyar műszaki tudomány tulajdonképpen még nincs megfelelően szervezve. Magyarországon kiépített műszaki tudományos kutatás még nem folyik. Eddig megfelelő kutatóintézete sem volt az Osztálynak és így nagyobb eredményt elérni nem tudtak.

Nehézíti az Osztály munkáját az is, hogy a geotudományok is a műszaki tudományokhoz tartoznak.

Ratkovszky Ferenc akadémikus székfoglalójával kapcsolatosan Geleji Sándor osztálytitkár megjegyzi, hogy ismételt felszólítás eredményeképpen Ratkovszky akadémikus egy éven belül megtartja székfoglalóját.

H a t á r o z a t :

Elnökség elismerőleg tudomásul veszi, hogy a Műszaki Tudományok Osztályának munkája jelentősen megjavította az alap kutatások helyzetét. Hiányolja azonban, hogy az Osztály beszámolója nem vetette fel a műszaki tudományok egészét érintő elvi és tudománypolitikai problémákat.

Elnökség az előterjesztett javaslatokat a következő módosításokkal hagyja jóvá:

1./ Javaslatok 1./ pontjával Elnökség egyetért.

2./ Javaslatok 2./ pontja.

Elnökség helyesli a Műszaki Tudományok Osztálya által kidolgozott Műszaki Fizikai Intézet fejlesztési tervét és a maga részéről mindent el fog követni, hogy a szükséges igények teljesíthetők legyenek.

3./ A Javaslatok 3./ és 4./ pontjában foglaltak az Osztály hatáskörébe tartoznak.

4./ A Javaslatok 5. pontjával Elnökség általában egyetért.

Az 5./ pont utolsó mondatának fogalmazása nem helyes. Elnökség a tudományos eredmények publikálását helyesli és azt az eddiginél még fokozottabban kívánja támogatni.

5./ Javaslatok 6./ pontjával kapcsolatosan Elnökség úgy határoz, hogy a Műszaki Tudományok Osztálya feladatává teszi, hogy rendszeresen foglalkozzék a műszaki tudományok fejlesztésének és a műszaki kutatásoknak országos problémáival függetlenül attól, hogy az ilyen jellegű kutatások az Akadémia hatáskörébe vagy hatáskörén kívül álló területhez tartoznak.

Felelős: Geleji Sándor osztálytitkár.

III.

A Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság előterjesztései:

a./ Jelentés a Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság 1957 évi munkájáról, valamint az Akadémia könyv-és folyóiratkiadásával kapcsolatos egyes problémákról.

Csűrös Zoltán akadémikus, a KFB titkára Elnökség elé terjeszti az Akadémia Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottsága 1957 évi munkájáról, valamint a könyv-és folyóiratkiadásával kapcsolatos egyes problémákról szóló jelentést.

Bejelenti, hogy az előterjesztés 1. oldalának alulról 8. sorában a fogalmazás nem világos, helyesen a következőképen szól: A disszertációkat önálló monográfiákként lehet megjelentetni...

Babics Antal akadémikus Gönöri Pál osztálytitkár megbízásából tolmácsolja megjegyzéseit az Akadémia kiadványainak terjesztésével kapcsolatban. Az V. Osztály Vezetősége a legutóbbi ülésén is foglalkozott az Akadémia kiadványai terjesztésének kérdésével. Kivánatos volna ezt a kérdést az Osztály véleménye szerint ismét elővenni. Az eddigi tapasztalatok alapján úgy vélik, hogy a Kulturán keresztül megfelelő eredmény nem érhető el, helyesebb lenne, ha a terjesztést az Akadémia szervei végeznék.

Gönöri Pál osztálytitkár az előterjesztés 5. oldalán lévő határozati javaslatok 1./ pontját a következőképpen javasolja módosítani:
"A Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság tagjait - amennyiben nem osztályvezetőségi tagok - az osztályvezetőségi ülésekre a könyv-és folyóiratkiadási napirendi pontokhoz meg kell hívni.

A határozati javaslatok 2./ pontjában javasolt május 15. határidőt Gönöri Pál osztálytitkár túl rövidnek tartja.

Straub F. Brunó akadémikus Törő Imre csoporttitkár megbízásából az előterjesztés 4. oldala utolsó bekezdésével kapcsolatban, a szerkesztőségek munkáját illetőleg megjegyzi, hogy a biológia területen lévő szerkesztőségek a kéziratokat rendszeresen leadják. Ennek dacára előfordul, hogy a Kiadó nem tudja a rendszerességet biztosítani. Kéri a Kiadót, hogy a maga részéről is tekintse nagyon fontosnak a folyóiratok rendszeres megjelentetését.

Erdey-Gruz Tibor akadémikus hangsúlyozza, hogy nem elég a folyóiratok szabályos megjelenése. A készülő könyvekről és Actákról a külföld felé biztosítani kellene a rendszeres, állandó hirdetést. A könyvkivitelből befolyó devizából lehetne fedezni ezen hirdetések költségeit.

Ligeti Lajos alelnök: Kivánatos volna, hogy a Kiadó a terjesztést magára vállalná. Ezt azonban csak akkor fogja tudni megtenni, ha már fel lesz rá készülve. Első feladat a rendszeres megjelentetés biztosítása.

A Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság tagjának az osztályvezetőségi üléseken való részvételét illetőleg azért helyesli az eredeti javaslatot, mert kivánatos volna, hogy a KFB felelős tájékozódva legyen az osztálya munkájáról. Az osztályok könyv-és folyóiratkiadó felelősei sokszor olyan javaslatokat terjesztenek a Bizottság elé, amelyekkel az osztály nem ért egyet, ezért felveti, hogy az osztályvezetőség egyik tagja lehetne az osztály könyvfelelőse.

Erdey László osztálytitkár javasolja, hogy az osztályok a KFB felelőst rendszeresen számoltassák be a könyv-és folyóiratkiadási ügyekről, de ne hívják meg minden ülésre.

Fogarasi Béla alelnök: Az osztály könyvfelelőse tartson szoros kapcsolatot az osztályvezetőséggel ill. az osztálytitkárral. Minden könyv-és folyóiratkiadása kérdéshez kapjon meghívást, de a többi napirendekhez nem.

Fogarasi Béla alelnök a továbbiakban a Magyar Tudomány rendszertelen megjelentetésének kérdését veti fel.

Trencsényi-Waldapfel Imre akadémikus, a Magyar Tudomány főszerkesztője tájékoztatja az Elnökséget arról, hogy az utóbbi időben a Magyar Tudomány megjelentetésének helyzete javult.

Felhívja az Elnökség figyelmét arra, hogy a Magyar Tudomány terjesztése érdekében nagyobb propagandára lenne szükség. Hozzáférhetővé kell tenni a lapot a tudományos dolgozók széles köre számára. IBUSZ pavillonokban és mindenütt, ahol folyóiratok kaphatók, Magyar Tudománynak is kellene lenni.

Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója rámutat arra, hogy ma már abban a helyzetben vannak, hogy az Acták átfutási idejét gyorsítani tudják és még tovább is javítani lehetne a helyzeten, ha a kéziratokat egész pontosan, lapzártakor megkapnák.

Felveti a kiutazások kérdését. Erre a Kiadónak egyáltalában nincsen devizafedezete.

H a t á r o z a t :

A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság által előterjesztett határozati javaslatokat Elnökség a következő módosításokkal hagyja jóvá:

1./ Javaslatok 1./ pontja:

Elnökség a KFB tagjainak az osztályvezetőségi ülésekre való meghívásával nem ért egyet.

Az Osztályvezetőségek utasítsák a könyv-és folyóiratkiadó felelősüket, hogy a Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság elé csak olyan javaslatokat terjesszenek, amelyeket előzőleg az osztályvezetőségen belül már megvitattak.

Felelős: Osztálytitkárok.

2./ Javaslatok 2./ pontja:

A Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság 1958. junius 15.-ig dolgozza ki a kiadványok értékelésének elvi és gyakorlati módüzatait.

Felelős: Csürös Zoltán, a KFB titkára,
Osztálytitkárok.

3./ Javaslatok 3./ pontja:

A Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság 1958. junius 15.-ig dolgozza ki a folyóiratok rendszeres megjelenésének módszerét; különös tekintettel az átfutási idők meghatározására.

Felelős: Csürös Zoltán, a KFB titkára.

4./ Javaslatok 4./ pontja:

A Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság vizsgálja meg az akadémiai kiadványok kül-és belföldi terjesztésének módszerét és 1958. szeptember 1-ig tegyen javaslatot az Elnökségnek annak megjavítására.

Felelős: Csürös Zoltán, a KFB titkára.

b./ Beszámoló az Akadémia 1957 évi könyv-és folyóiratkiadási tevékenységéről.

Csűrös Zoltán akadémikus, a Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság titkára Elnökség elé terjeszti az Akadémia 1957 évi könyv-és folyóiratkiadási tevékenységéről szóló beszámolót.

Fogarasi Béla alelnök rámutat arra, hogy az akadémiai kiadványok ára még mindig túl magas. Egyes fontos műveket az egyetemi hallgatók nem tudnak megvásárolni.

Hevesi Gyula akadémiai titkár kéri, hogy az Akadémiai Kiadó minden esetben adjon egy előzetes kalkulációt, hogy a kiadási terv elbírálásánál az osztályok megvizsgálhassák, mely ráfizetéses művek azok, melyek kiadására feltétlenül szükség van.

Ligeti Lajos alelnök tájékoztatja az Elnökséget arról, hogy mikor az osztályok összeállítják kiadási tervüket két fontos adatot elfelejtenek megadni: a kézirat benyújtásának határidejét és az ivszámot. Sokszor előfordul, hogy az ivszám meg van adva, de a szerző ezt nem veszi komolyan és nem tartja be.

Ligeti Lajos alelnök kéri, hogy az osztályok a jövőben fordítsanak nagy gondot arra, hogy a szerzők a kézirat benyújtásának határidejét és az engedélyezett ivszámot pontosan tartsák be.

Rusznayk István elnök kéri, hogy a jövőben a kimutatás tartalmazza azt is, hogy százalékosan egyes művekből mennyi maradt raktáron.

Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója tájékoztatja az Elnökséget arról, hogy az árakat megállapító szervek nem helyeslik a könyvek árának leszállítását. Az árak országosan elrendelt árak felelnek meg. Kéri az Elnökséget, hogy a jövőben jelölje meg azon műveket, melyekre a diákságnak szüksége van és akkor ezek áron alul való megjelentetésére külön engedélyt fognak kérni.

H a t á r o z a t :

Elnökség a Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság 1957 évi akadémiai könyv-és folyóiratkiadási tevékenységről szóló beszámolóját elfogadja.

- 1./ Elnökség az Akadémiai Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottságnak, valamint az Akadémiai Kiadónak az 1957 évi eredményes munkájáért elismerését fejezi ki.
- 2./ Elnökség felkéri az Osztályokat, hogy a jövőben kiadási tervük elkészítésénél az Akadémiai Kiadó által - a művek előállítás költségeiről - készített előzetes kalkulációt vegyék figyelembe.

Felelős: Osztálytitkárok

- 3./ Elnökség felkéri az Osztályokat, hogy a jövőben kiadási tervük elkészítésénél jelöljék meg azon műveket, melyeknek az árleszállítása indokolt.

Felelős: Osztálytitkárok.

c./ A Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság előterjesztése a szerzői szerződések felbontására.

Csürös Zoltán akadémikus, a Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság titkára Elnökség elé terjeszti a szerzői szerződések felbontására vonatkozó javaslatot.

Babics Antal akadémikus Gönöri Pál osztálytitkár megbízásából bejelenti, hogy az V. Osztály Vezetősége hozzájárult ahhoz, hogy Gortvay György: "Bugát Pál" c. munkája ne jelenjék meg. Gortvay György nehéz anyagi helyzetére és betegségére való tekintettel azonban nem tartaná helyesnek az előleg visszafizettetését.

Fogarasi Béla alelnök javasolja, hogy Lucretius: De rerum naturae c. mű, ha nem is Meller Péter, de más fordításban jelenjék meg.

H a t á r o z a t :

- Bizottság megkapta!*
- 1./ Elnökség a szerzői szerződések felbontására vonatkozó előterjesztéssel egyetért.
 - 2./ Elnökség felszólítja az I. Osztály Vezetőségét, gondoskodjék arról, hogy Lucretius: De rerum naturae c. mű magyarul megjeljen.

Felelős: Sötér István osztálytitkár.

- 3./ Az Akadémiai Kiadó a jövőben szerezzon érvényt a szerzőknél azon szabályzatnak, mely szigorúan kötelezi a szerzőket a meghatározott ivszínkeretek és egyéb meghatározott kötelezettségek tiszteletben tartására.

Felelős: Csürös Zoltán, a KFB titkára.

- . - . -

d./ A Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság javaslata új művek kiadására.

Csürös Zoltán akadémikus, a KFB titkára Elnökség elé terjeszti a Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság javaslatát új művek kiadására.

H a t á r o z a t :

- 1./ Elnökség a Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság új művek kiadására vonatkozó előterjesztését jóváhagyja.
- 2./ Elnökség az Acta Medica három részre való bontásával /Acta Medica, Acta Paediatrica és Acta Chirurgica et Obstetrica/ elyben egyetért és mindent elkövet, hogy a szükséges papír-és szubvenciókeretet 1959-től kezdve biztosítsa.

Felelős: Csürös Zoltán, a KFB titkára.

- . - . -

IV.

MISKOLCZY DEZSŐ és RAMAN CHANDRASAKARA VENKATA akadémiai tagságának rendezése.

Major Máté akadémiai titkár bejelenti, hogy az Akadémia a közel jövőben rendezni kívánja az Akadémia azon korábbi tiszteleti és külső tagjainak tagságát, akik ilyen minőségben a felszabadulás előtt tagjai voltak ugyan az Akadémiának, de az Ideiglenes Intéző Bizottság annak idején tagságuk felülvizsgálatára nem tért ki és így végleges helyük eddig az Akadémián nem nyert megállapítást. Fontos, hogy ezt megelőzően az Elnökség állást foglaljon Raman Chandrasakara Venkata külső tagságának megállapítása ügyében, mivel nevezett a közel jövőben Magyarországra látogat.

A továbbiakban Major Máté akadémiai titkár ismerteti Raman Chandrasakara Venkata Nobel-díjas indiai fizikus tudományos munkásságát és javasolja, hogy az Elnökség - nagyjelentőségű nemzetközi tudományos eredményeire való tekintettel - állapítsa meg akadémiai külső tagságát.

H a t á r o z a t :

Az Akadémia Elnöksége RAMAN CHANDRASAKARA VENKATA nobel-díjas indiai fizikus akadémiai külső tagságát nagyjelentőségű nemzetközi tudományos eredményeire való tekintettel megállapítja.

Elnökség felkéri a főtitzkárt, hogy a fentiekéről Raman Chandrasakara Venkata fizikust értesítse és az Elnökség ezen határozatát az évi rendes közgyűlésnek jelentse be.

Felelős: Erdei Ferenc főtitzkár.

- . - . -

Major Máté akadémiai titkár tájékoztatja az Elnökséget arról, hogy MISKOLCZY DEZSŐ 1948-ig a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja volt. Tagságát az Akadémia újjáalakulása során - nevezett külföldi távolléte alatt - felülvizsgálta, rendes tagságát megszüntette és tanácskozó taggá nyilvánította.

Miskolcgy Dezső tagságának rendezése érdekében előterjesztéssel fordult az Akadémia Elnökségéhez. Előadta, hogy 1945 óta mint magyar állampolgár Romániában él, a Marosvásárhelyi Orvostudományi Intézet szerződéses egyetemi tanára. Mint a Román Népköztársaság Tudományos Akadémiájának tiszteleti, majd működő tagja megbízást kapott az Akadémiai Marosvásárhelyi Kutató Állomásnak vezetésére. Bejelentése szerint évente bizonyos időt Magyarországon tölt. Miskolcgy Dezső előterjesztésében kéri az Elnökséget, hogy mint külföldön élő tagra alkalmazza az 1949 évi Alapszabályok átmeneti rendelkezésében foglaltakat és állapítsa meg végleges helyét az Akadémián.

Az Akadémia Ideiglenes Intéző Bizottsága Miskolcзы Dezső tagságának felülvizsgálatánál figyelmen kívül hagyta az 1949 évi Alapszabályok "Átmeneti rendelkezések" fejezete 49.§-ében foglalt azon rendelkezést, mely szerint "az Akadémiának azok a tagjai, akik huzamos időt óta külföldön tartózkodnak, ideiglenesen megtartják az eddigi akadémiai tagsági minőségüket mindaddig, míg az Elnökség a velük való érintkezés felvétele után az összes körülmények gondos mérlegelése alapján, végleges helyüket az Akadémián meg nem állapítja."

Az Ideiglenes Intéző Bizottság az 1949 évi Alapszabályok idézett rendelkezését Miskolcзы Dezső esetében nem alkalmazta, ezért Major Máté akadémiai titkár javasolja a tanácskozó taggá nyilvánítására vonatkozó határozat hatályon kívül helyezését és tekintettel arra, hogy nevezett külföldi tartózkodása alatt is a Román Népköztársaságban eredménye tudományos munkát fejt ki, Elnökség Miskolcзы Dezső rendes akadémiai tagságát állapítsa meg.

H a t á r o z a t :

- 1./ Elnökség megállapítja, hogy az Akadémia újjáalakulása alkalmával az Ideiglenes Intéző Bizottság Miskolcзы Dezső tagságának felülvizsgálatánál figyelmen kívül hagyta az 1949 évi Alapszabályok "Átmeneti rendelkezések" fejezete 49.§-ában a külföldön élő tagokra vonatkozó rendelkezést és így nevezettet rendes tagságának törlése mellett tanácskozó taggá nyilvánította.

Elnökség ezért MISKOLCZY DEZSŐ tanácskozó tagságára vonatkozó határozatot hatályon kívül helyezi és tudományos munkásságára való tekintettel rendes tagságát 1958. június 1. hatállyal megállapítja.

- 2./ Elnökség felkéri a Főt titkárt, hogy ezen határozatát közölje Miskolcзы Dezsővel és az Akadémia Biológiai és Orvosi Tudományok Osztályával, továbbá jelentse be az évi rendes köz ülésnek.

Felelős: Erdei Ferenc főt titkár

K.m.f.

A jegyzőkönyv hiteles

Ligeti Lajos sk.
alelnök

Geleji Sándor sk.
osztálytitkár

*Bizottság a
alhatott.*